DE FRANSKA

KRIGS-FÅNGARNA

I SVERIGE.

af Christina Charlotta Ulrika Berger f. Cronhjelm

STOCKHOLM,
Tryckt i Marquardska Tryckeriet, 1815.

Vid Rhenflodens vestra strand, några mil från Strasburg, ligger en förtjusande Dal, på hvilken Naturen tyckes hafva slösat alt hvad hon äger mest angenämt och intagande. För Nordanvindarne är den skyddad af skogbevexta berg, från hvars klippor klara bäckar nedströmma, i tusende olika bugter genomskära dalen, och sluteligen gå at förlora sig i den stolta Rhenflodens skummiga vågor. Rika åkerfält, sköna vingårdar, de täckaste ängar, omväxla beständigt, och innevånarnes snygga boningar och väl odlade trägårdar, tyckas vittna om välstånd och flit. I vester synes på långt afstånd Voges-bergens blåaktiga spitsar, och midt uti dalen, bland en grouppe af höga, åldriga ekar, uphöjer kyrktornet sit förgyldta kors. En nästan beständig grönska och blommor af tusen slag, försköna ännu mera dessa förtrollade nejder, hvars blida luftstreck, under en ren och molnfri himmel, skänker sina afvundsvärda innebyggare en ostörd njutning af landtlefnadens behag.

Vid en af de små bäckarne, som med et litet vattenfall nedforsar från klippan, hade man anlagt en qvarn, förbi hvilken gick en gångstig, som slingrande förde til tvenne vid bergets fot nära hvarandra anlagda hyddor. Två gamle krigsmän hade utvalt denna fristad för sin ålderdom, och under det de här njöto en önskad hvila efter sin mödosamma bana, uplifvade de ofta genom ömsesidiga berättelser minnet af deras fordna bragder.

Justin

Justin hade varit med Bonaparte i Egypten och vid fyratiofem år, såsom invalid fått sitt afsked. En hedersmedalj, et träben och en, icke obetydlig pension, medförde han til sin fädernebygd. Han köpte då den lilla bygnaden vid bergsfoten, anlade en trägård, hvilken han år från år förskönade, och ägde äfven några tegar åker, samt en liten vingård. Han hade varit gift, blifvit enkling, och hade nu en sextonårig son och en dotter om fjorton år. Jeannette stod under sin gamla moster Helenas uppseende, hjelpte henne med den inre hushållningen och var vacker som blommorna i hennes trägård. Den unga Clas, hennes bror, skötte åkerbruket, och deras sextiåriga far biträddes af begge uti trägårdsskötseln.

Hans granne Jean Tauret hade tjent vid sjöstaten. Han utmärkte sig i slaget vid Trafalgar, fick flere blessyrer, och erhöll i följd deraf sitt afsked. Återkommen til sin hemort fann han med obeskriflig smärta sina föräldrar och äfven sin hustru döda. Hans enda son, August, hade Pastorn i församlingen med faderlig godhet vårdat, och äfven bortarrenderat det hemman, som de gamle föräldrarne lemnat honom til arf. En ort där han lidit så många förluster, och där beständiga minnen af lyckligare tider bidrog at underhålla hans sorg, blef honom snart odräglig. Han skyndade at sälja sin egendom, upsökte Justin, med hvilken han under sin tjenstetid knutit en nära vänskap, bygde sig en koja bredvid hans, och sökte i hans sällskap at förjaga hogkomsten af sina fordna olyckor. Tauret sysselsatte sig beständigt med sin sons

up-

upfostran; det var hans enda tröst at i detta älskvärda barn återfinna bilden af en förlorad maka. "Min son, blif ock lika god som hon!" sade han ofta, och en tår smög sig då oförmärkt från hans öga. Den unge August svarade fullkomligt mot hans ömhet; han älskade sin far nästan med passion, och var aldrig lyckligare, än vid hans sida. Hände honom något angenämt, var altid hans första tanka: Hvad detta skall gläda min Far! hade han något bekymmer, gjorde man honom någon förtret, brydde han sig ej mycket derom, ty han tänkte: Jag glömmer det snart hos min far; och kunde han öfverraska honom, med en liten landtlig fest, O! då klappade hans hjerta af glädje, då kastade han sig med förtjusning i sin fars armar, när Gubben öfver hans lilla tilställning yttrade sit nöje.

Tauret hade öfrigt af sit fordna stånd, en afgjord böjelse för sjön; också hade han köpt en båt, och hans största nöje var at undervisa sin son i sättet at styra den. Alla dagar gingo de ned til Rhenstranden, där de sysselsatte sig med at ro och fiska, hvarjemte den unge Tauret öfvade sig ofta i simmande. Trägården skötte de tilsammans, och då de om aftnarne slutat sit arbete, gingo de begge at upsöka sin granne och hans familj.

Framför Justins koja voro fyra lummiga almar, som spridde en angenäm skugga öfver den låga boningen, och under hvars gröna hvalf man stält tvenne hvilobänkar. Det var här som de begge Vännerne vanligtvis tilbringade aftonstunderne. Helena och Jeannette framsatte aftonmåltiden. Man åt hvad trägården och fisket skänkt för den dagen; den

gamla

gamla Helena var så nöjd, om någon berömde hennes anrättning, myste då så vänligt och kastade dervid, i anseende til sin öfverlägsenhet i kokkonsten, en stolt betydande blick på Jeannette, som så gerna unnade sin moster denna lilla triumph. Tauret smålog väl öfver gummans fåfänga, men var sjelf i tysthet ganska smickrad om man fann gäddan förträfflig, och glömde dervid ej at förtälja den minsta omständighet vid hennes fångst. Justin prisade mest det unga vinet, hvari man skämtande drack hvarandras skålar, och munterheten, som så ofta flyr utur de lysande sällskaperna, instälde sig altid sjelfmant i denna lilla krets.

Sedan den tarfliga måltiden var slutad, språkade begge krigsmännen förtroligt; gjorde anmärkningar öfver sina öden, och rörande någon bevistad batalj; och slutade merendels altid med en tvist om företrädet emellan krigstjensten til lands eller til sjös.

Nej Bror! sade Tauret, det är en stor åtskillnad. Sjömannen är långt mera blottstäld än Soldaten, ty under det han i den blodiga stridens fasa, söker at kämpande tilvinna sig segren, kan et enda skott i krutdurken spränga både honom och hans skepp i luften, eller nedsänka honom i den afgrund, som altid är öpnad under hans fötter. Medgif mig, Bror! at det fordras et dubbelt mod för at trotsa en dubbel fara.

Menar du då, svarade Justin, at Soldaten altid kan vara så trygg på den jord han trampar? och kan ej utbrottet af den dolda minan åstadkomma samma grufliga verkan som elden i krutkammaren?

Efter

Efter många inkast å ömse sidor åtskildes de ofta något missnöjde med hvarandra, utan at deras vänskap det minsta stördes deraf; vanan af dessa tvister hade blifvit et behof för dem, och gjorde dem ännu mera oumbärlige för hvarandra. Vid et af dessa förtroliga afton-samtal hade de beslutat och med redlighetens handslag lofvat hvarandra, at en gång förena Jeannette med den unge August, och de gladdes hjerteligen at kärleken tycktes hafva ingifvit samma önskan i de tvenne ungas hjertan.

Medan de gamle afhandlade så alfvarsamma ämnen, veste ungdomen at använda tiden til muntra lekar. En slänggunga fästad emellan tvenne raka popplar, blef merendels genast besökt. Först gungades Jeannette varsamt: sedan hon lemnat platsen, täflade de begge gossarne, om hvilken som kunde komma högst, så länge tils den rädda flickan, som i början skrattande upmanat deras ifver, bedjande förmådde dem at sluta, och försäkrade at de gungat lika högt båda två. — Ibland klättrade de alla tre upp til en afsats på berget, där täta buskar från en öfverhängande klippa, bildade et slags dôme öfver deras hufvuden. Clas och Jeannette måste då sjunga någon vacker visa, hvartil August instämde med sin flöjt, och ljudet af den enkla musiken förlängdes i et sakta försvinnande Echo. Stundom hjelptes de alla tre, at i Jeannettes trägård upbinda och vattna blomsterstånden. Bland dessa var en törnrosbuske som hon på sin namnsdag fått af August och som hon (kanske äfven derföre) mest älskade.

Under alt detta gick den gamla Helena, uppmärksam fram och åter; förmanade dem

at

at gunga sakta, berättade flere olycksfall hvartil hon altid sjelf varit åsyna vitne, varnade Jeannette at ej sönderrifva sit förkläde då hon såg henne klättra up i berget, och geck under concerten orolig nedanför bergsfoten, emedan hon ej orkade följa henne dit upp. Så snart sången uphörde ropade hon med et gällt *Jeannette!* ned flickan; ty hon höll det för sin ovilkorliga mosterliga pligt at ej et ögonblick lemna henne utur sin åsyn. I anseende dertil var gumman också mycket nöjdare då man föreslog sådana nöjen hvaruti hon äfven kunde deltaga; såsom, til exempel, en promenade på Rhenfloden. De unga hjelpte henne då så beskedligt i båten, och öfverlemnade til henne at utstaka resans längd och föremål. August var förtjust at vid dessa tilfällen få visa Jeannette, med hvad skicklighet och konst han veste at styra den lilla farkosten, och Jeannette, som ville derföre belöna honom, fälde ibland liksom af våda sin bouquet i floden; det strömmande vattnet dref snart blommorna långt från båten, men August skyndade efter, upptog dem behändigt, förklarade dem för god pris, och bar dem sedan hela aftonen i knapphålet, til Helenas stora förargelse. Ibland roade man sig at meta. Den glänsande fisken som sprattlande updrogs ur djupet, gaf anledning til många glädjerop af ungdomen, under det Helena harmades öfver fiskarna, som ej ville nappa på hennes krok, hvilken ofta ej var behörigen försedd med mask, eller råkat fastna i sjö-gräset.

Hennes största bekymmer var, då hon om söndags eftermiddagarne måste tillåta Jeannette, at tillika med byns ungdom samlas

til

til dans, på gräsplanen framför den lilla qvarnen. Gumman höll då altid först et långt och prydligt tal öfver försigtighet och ärbarhet, hvilket Jeannette förvånad afhörde, emedan det aldrig fallit henne in, at man kunde fela deremot. Om Justin någon gång öfverraskade sin svägerska under denna visa föreläsning, skickade han behändigt ut flickan och sade sedan alfvarsamt: "Min syster, du kan just åstadkomma det onda du vill hindra". Derpå geck han ut och förde sjelf sin dotter til dans-planen. Hade ej träbenet hindrat den muntra gubben, skulle han säkert sjelf hafva deltagit i dansen: nu måste han vid sin alfvarsamma vän Taurets sida, språka med gubbarne och fäderne, om årsväxten och kronoutlagorna.

Den unge August utmärkte sig framför de andra genom behagen och lättheten af sin dans. När då Jeannette kom emot honom, i den snövita klädningen, med det nätta, ljusblå, snörade lifstycket och den lilla halmhatten fastbunden under hakan med en blå bandros, och vänligt räkte honom handen för at börja dansen, då hade han ej en gång velat byta öde med sjelfva byfogden, så förnäm och afundsvärd, denne än vanligen ansågs af dalens innevånare. Men vid alla dessa nöjen försummade August aldrig sin Far; han hade et upmärksamt öga på honom och stal sig ofta ifrån den sorlande ungdomen, för at se om hans far äfven hade roligt. När Tauret tog sin hatt och käpp för at gå hem, var August altid tilreds at följa honom, och afbröt stundom derföre en nyss påbörjad dans, om han ock dansade med Jeannette.

nette. Det var endast för sin far, han villigt lemnade den älskvärda flickan, och blott i Jeannettes sälskap kunde han umbära sin fars.

Om vintern hade man väl ej så många ombyten af nöjen; men tiden förflöt ändå angenämt. Helena och Jeannette suto då flitigt vid sina spinnrockar: gossarne svarfvade, eller flätade korgar; de gamle bundo nät, eller sittande vid spisen, rökte förtroligt sina pipor, och ur tobaksrökens blåaktiga moln, höjde Justin sin grofva stämma med berättelsen om någon märkvärdig belägring, hvarvid han blifvit illa blesserad, men också varit den första at bestiga fästningsmuren. Tauret hade då altid tilreds en förfärlig beskrifning om något skeppsbrott som han uthärdat: åskan slår ned i fartyget — masterne splittras — skeppsfolket skriker — vågorna slå skyhöga öfver det nästan sunkna vraket — förtviflan intar allas sinnen — döden är oundviklig — interesset stiger i samma mån, spinnrockshjulen stadna — tråden halkar obemärkt ur handen — knytnålen faller i golfvet, och man väntar hvart ögonblick med förskräckelse at höra, huru stormen uppslukar altsammans; då man lyckligtvis påminner sig at faran är förbi, och at äfventyraren sitter där lifs lefvande och ej en gång är våt af de svallande vågorna.

Under det den stilla Dalens fredliga innevånare, i tysthet verksamma och nyttiga, njöto lugnet med alla dess fördelar, hade krigslågan upflammat med yttersta raseri, och nästan hela Europa väpnade sig mot den gemensamma fienden, som, mera grym och tyrannisk än någonsin, ej anande sin egen

olycka

olycka, sökte förmätet at störta det vidsträckta Ryska Kejsardömet. Han hade sett slutet af sin lysande period, denne djerfve, och skulle nu erfara, endast nesan af en blind och öfverdrifven ärelystnads fåfänga företag. De underkufvade nationerna buro med ädel harm, oket af hans så kallade beskydd; deras stolthet vaknade, och de tröttnade at längre kämpa, blott för at öka glansen af deras förtryckares namn och vidga hans makt. De började känna sit gamla mod, och, genom några vundna fördelar, lärde de äfven at känna sina egna krafter. Från Moskaus rökande ruiner, upsteg den Sjelfständighets-anda, hvars magiska kraft, hvars hjeltemodiga bemödanden, tilbakadrefvo den öfvermodiga inkräcktaren. Nordens Hjelte, Sveriges dyrkade Kronprins, var själen i dessa företag; osynlig, styrde han de slag som krossade Rysslands tillämnade bojor, och hans vidt omfattande snille veste at förutse, och noga beräkna den blodiga hämd, hvarmed folkslagen straffade den främmande öfvermagten. Sex gånger hundra tusen Fransmän, jemte deras Allierade, hade beträdt det Ryska området: omätliga rustningar hade kostat Franska riket oerhörda summor och pålagt dess olyckliga slafviska innevånare fördubblade skatter. Af alla dessa uppoffringar, af alla dessa lysande talrika härar, som medtagit Frankrikes blomstrande ungdom, återförde Napoleon blott en hand full af i uselhet försmäktande krigare och skammen at vara öfvervunnen. Ej skonande sit olyckliga lands sista krafter och tilgångar, påböd han nu med fördubblad stränghet en ny utskrifning, och samlade ännu en gång styrka

för

för at förnya striden om det öfvervälde, hvilket han ansåg som höjden af sin inbillade storhet.

Dalen blef nu ej obemärkt. Dess innevånare måste betala sin gärd både af folk och penningar. Idoghet och flit hade där beredt et så allmänt välstånd, at den dryga penningskatten kunde utan särdeles olägenhet, erläggas; men då deras söner uptecknades, då den adertonårige Ynglingen slets ur sin gråtande Moders famn, för at som et slagtoffer föras til en säker död; då infann sig förtviflan i de förut så glada och sorgfria hyddorna. Dalens olyckliga innevånare suckade under det tryckande oket, och förbannade i tysthet den falska ära, för hvars ernående en hård Regent beröfvade dem deras ålderdoms tröst, och deras käraste förhoppningar.

August som snart skulle fylla sit adertonde år, blef til sin Fars och sina Vänners obeskrifliga smärta, införd i rullorna. Dagen til hans afmarche var ej utsatt; men ordres derom kunde hvarje ögonblick ankomma, och måste då verkställas, med den otroliga hastighet, som utmärkte Napoleons enväldiga befallningar.

Under denna plågsamma afbidan, hade alla nöjen flycktat från de båda grannarnes hyddor. Tauret satt tankfull, med sorgsna blickar fästade på sin son. Justin brummade, och drufvans saft kunde ej en gång återgifva honom sin fordna munterhet. Helena suckade öfver den onda verlden, och löjet hade försvunnit från de tre ungas ansigten. Man dansade ej mera på den jemna gräsplanen vid qvarnen. Slänggungan besöktes ej, och man

företog ej någon fart i den lilla båten. Blott på bergets afsats, under den öfverhängande klippans mossiga hvalf, tycktes man ännu finna några förnöjda stunder. Här samlades Jeannette, Clas och August alla aftnar, försäkrade at aldrig glömma hvarandra, och gjorde de varmaste önskningar för fredens återställande. De förutsågo huru August då skulle återkomma så nöjd, i den granna Uniformen; huru man skulle beskåda honom i kyrkan; huru alla flickor skulle önska at dansa med honom om söndags eftermiddagen; och huru han skulle, när de då åter suto på denna samma klippan, berätta för dem de sällsammaste historier om de länder han besökt: Alt detta sågo de nu så lifligt förut, föreställningen deraf var så angenäm, at de ibland voro nästan färdige, at obetänksamt önska Augusts afresa. Men när samtalet vändes på den förestående skilsmässan, då ville de gerna upoffra alt detta, då glömde de alt, utom den saknad som Augusts frånvaro skulle förorsaka dem.

Vid en af dessa sammankomster hade August lemnat Jeannette, såsom minne af dess bortgående vän, en afskedsvisa, hvilken han sjelf författat på en melodi, som han veste at hon tyckte om. Djupt rörd afsjöng han för den täcka flickan, följande verser:

Snart skall jag lemna denna strand,
Där jag så lycklig var hos Eder;
Et obevekligt ödes hand
Til blodbestänkta fält mig leder;

Men

Men äfven där med ömhet alla dar,
Jag tänka skall på Er och på min Far.

När krigarn efter Stridens slut
Får kasta sig i hvilans sköte;
Uti dess fredliga minut,
Mitt hjerta ilar til Ert möte,
Och suckar fram det tysta hopp jag har,
At än en gång se Er och se min Far.

När Du med Clas, en ledig qväll
Påminner Dig de flydda dagar,
Och ömt, på denna samma häll,
En saknad väns förlust beklagar,
Säg då, Jeannette: fast han ej fick bli qvar,
Han lefver dock för mig och för sin Far.

Emedlertid vande de sig småningom vid sitt öde. — Vid sjutton år kan man ej sörja beständigt; har man ej en naturlig fallenhet för mjeltsjuka, så tröstar man sig lätt, så länge hoppet är qvar, och vid denna lyckliga ålder hoppas man altid, til och med det omöjliga. Tre veckor voro förflutna, och de fruktansvärda uppbrottsorderne hade ej ankommit. Jeannette trodde nu säkert at freden var slutad, och hennes glädje häröfver, hade verkligen öfvertalt gossarne at tro detsamma.

Min-

Midsommarsdagen nalkades, och som det var Jean Taurets namsdag, öfverlade ungdommen om det artigaste sättet at fira den. Man kom öfverens at Clas och August skulle med festoner af rika blomsterkransar behänga ingången til Taurets boning, uti den stora Eken straxt bredvid, skulle man upphissa en hvit flagga, på hvilken Jeanette med mångfärgadt ullgarn, broderat hans Namn, omgifvet af en Lagerkrans: Ett ankar och et svärd i kors under densamma, tillika med ordet: *Trafalgar*, skulle på et angenämt sätt erindra honom den heder han vunnit som krigare. Vid trädets fot skulle Helena och Jeannette duka frukostbordet: det bästa vinet skulle framsättas, tillika med de vackraste jordgubbarne: midt på bordet skulle man af blåklint lägga et stort J: Jeannette skulle sedan gifva Tauret en bouquet, hvarvid hon på sina egna och sin Mosters vägnar borde tolka de upriktiga önskningar, som gjordes för hans välgång.

Aftonen förut plockades de til kransarne nödvändiga blomstren, och då Jeannette om morgonen på den märkvärdiga dagen, skulle i sin trägård välja de utsöktaste blommor til den beslutna bouqueten, blef hon med förtjusning varse, at de tre stora knopparne på den älskade rosenbusken, som förut aldrig blommat, om natten fullkomligt utspruckit, och voro nu de skönaste Törnrosor hon någonsin skådat. — August och Clas ropades genast för at beundra denna lyckliga händelse. Se! sade hon, och pekade på busken redan vid trägårdsgrinden, se, naturen sjelf firar vår glädje, och dessa tre blommorna äro före-

bud

bud til en glad dag. Hade det ej varit til Augusts Far hon ämnat dem, skulle hon ej haft hjerta at afklippa dem; men nu skedde det utan skonsamhet, och bland narcissor, liljor och löfkojor, lyste de, uti den med röda band omlindande bouqueten. — Alt lyckades förträffligt. — Just som den vördnadsvärde Tauret geck utur sin koja, för at helsa godmorgon på sin vän Justin, öfverraskades han af den muntra festen, och emottog med glad tacksamhet de lyckönskningar som alla hastade at göra honom. Redan hade han af den rodnande Jeannette emottagit och småleende afhört det lilla Tal, som moster Helena lärt henne utantil, och som hon nu, uti sin förvirring obarmhertigt rådbråkade; minnet kom henne sluteligen til hjelp, och om man undantager et och annat omflyttat ord, hvarvid meningen ej just altid blef densamma, orerade hon i det hela, nästan lika väl som Pastor i församlingen; också var hon rätt nöjd med sig sjelf, när hon vid slutet gjorde sin vänliga nigning, och Tauret bifallande klappade henne på kinden.

Det purpurfärgade vinet iskänktes flitigt; Justin hade återtagit sit vanliga goda lynne, och den alfvarsamme Tauret syntes i dag, som festens konung, mera glad än vanligt. Clas och August klingade med glasen, och upstämde tillika med Jeannette en munter dryckesvisa; Helena sjelf skrattade och skämtade, och under den allmänna glädjen, glömde man både utskrifning och afmarche.

Huru afvundsvärd var ej den okonstlade sällhet de njöto! Huru gerna skulle jag icke låta dem förblifva i deras fredliga Dal, och

skil-

skildra blott dessa lugna dagar, som framflyta likt den stilla bäcken, under alarnes mörkgröna skugga! — Men redan hade olyckans moln sammandragit sig öfver deras hufvuden; och under det den festliga måltiden lifvades af det glada jolret, nalkades redan det bud, som byfogden afsändt för at meddela uppbrottsorderne. Ännu några ögonblick och dessa ögon, i hvars blickar man läser nöjet och tillfredsställelsen, skola gjuta de bittraste tårar — blott en minut, och denna lifliga glädje skall förvandlas i en stum förtviflan.

Den utskickade framkom oförmärkt, och stod redan bredvid Tauret innan man anade hans ankomst. En sträng befallning hördes: at August Tauret innan middagen skulle infinna sig hos Byfogden, för at med de öfriga conscriberade genast afgå til Arméen. August bleknade, kastande sig i sin olyckliga fars armar, hvars sorg utgjorde första ämnet för hans smärta, hvilken förökades vid en blick på den bedröfvade Jeannette, som satt där med nedlutadt hufvud, hvit som liljan, och i tysthet borttorkade tårarne af de stora mörkbruna ögonen. — Jag förbigår den sorgliga scène som följde, då August slet sig ur den förtviflade Fadrens famn, då han vid skilsmässan för första gången omfamnade den tröstlösa Jeannette, och besvor henne at ej glömma bort honom, och då han i Justins och Helenas välmenande afsked, såg den uppriktiga vänskap och välvilja, som han snart skulle sakna. Alt detta kan ej beskrifvas; blott et känsligt hjerta begriper hela vidden af dessa smärtande känslor.

Clas hade fått lof at åtfölja sin vän til byfogden; det var en sorglig tröst för honom at hjelpa August ditbära en del af de saker han medförde, och at under vägen tusen gånger försäkra honom, huru han vid alla tilfällen skulle vårda Tauret som sin egen far, och beständigt söka at muntra både honom och Jeannette. När han vid framkomsten sista gången omfamnat August, och sett honom uppstiga i vagnen, ville hans hjerta brista, och han återvände hem, lika olycklig som de varelser han åtagit sig at trösta.

August, efter förlusten af sin vän, tyckte sig vara aldeles ensam, och öfvergifven af hela verlden; och som hans kamrater, ehuru de öfverensstämde med honom i missnöjet med sitt öde, likväl voro af et helt annat lynne; hade han ej ens den lättnaden at, åt et känslofullt hjerta, få anförtro sin grymma saknad. Tyst och innesluten innom sig sjelf, anlände han til Strasburg, där han, tillika med de fleste af Dalens ynglingar, intogs i det tredje Infanteri-Regementet, påklädde sig med smärtande känsla den nya Uniformen, och skickades derpå med många hundrade andra rekryter, at förstärka den Armée, som i Tyskland retirerade för de allierades segrande vapen. Så länge han ännu såg Rhenströmmen, hvars vågor gingo at vattna hans älskade Dal, så länge tyckte han sig ännu äga et slags gemenskap med dess saknade innebyggare; men sedan han vid Maintz passerat floden, ej mera befann sig inom sitt fäderneslands gränsor, och ej en gång med sina blickar kunde träffa Rhenströmmen, denna hans barndoms förtroliga vän; då ansåg han sig försatt i en ny

verld,

verld, där alt misshagade honom, och där han vantrifdes, lik den unga telningen som, ur ängens skuggrika famn, hastigt flyttas på slättens brännande hed.

Rekryterne fördes med största skyndsamhet til Hamburg, på hvars vidare befästande de skulle arbeta, och tillika under samma tid exerceras. Under sommarens hetaste tid oupphörligt syslosatte med det mödosamma arbetet, måste de så snart vapen-öfningarne voro slutade, genast återvända til gräfningen, där beständigt nya vallar och mångdubblade förskantsningar, snart gjorde Hamburgs murar oöfvervinneliga. Många af Augusts kamrater hade, ovane vid en så stark ansträngning af deras arbetsförmåga, kraftlösa nedsunkit til jorden, och lågo nu på sjukbädden svaga och tröstlösa, utan hopp at mera återse sit fädernesland. Huru ofta välsignade icke då August sin fars omsorg, som från barndommen öfvat hans krafter, och vant honom vid arbete och ihärdighet! Han njöt beständigt god helsa, förrättade flitigt och med tålamod hvad man ålade honom, muntrade ofta genom sit exempel de svigtande soldaterne, och fägnade dem om söndagen med de ljufva tonerna af sin flöjt; hvarföre han ock var allmänt älskad. Kunde han någon gång på en afskild Bastion, ensam få öfverlemna sig åt sina sorgliga drömmar, och ostörd tänka på sin Far och den ömt saknade Jeannette, då ägde han den enda glädje för hvilken hans själ var tilgänglig, och den fordom så muntra och sälskapslika ynglingen, fann nu sitt högsta nöje i ensamheten.

Svenska KronPrinsen hade emedlertid uppträtt som Tysklands befriare, och ge-

genom fördelarne vid Grossbehren och Dennevitz, liksom gifvit signalen til alla de segrar, hvilka sedan beständigt utmärkte hans framtågande. En stor del af Norra Tyskland var redan i de allierades våld, och välsignade honom som en välgörande Genius. Han nalkades nu med sina segrande fanor til det stolta Leipzig, där Fransmännens Kejsare syntes ämna et afgörande slag, och hade sammandragit sin betydligaste styrka. Bland de förstärkningar som dit anländt för at deltaga i den blodiga striden, voro äfven de uti Hamburg nyligen disciplinerade troppar, hvarvid den unge Tauret stod. — Hela verlden känner utgången af denna märkvärdiga Batalj; och hvar finnes väl et Svenskt hjerta som ej med högmod och erkänsla påminner sig den odödliga ära som Carl Johan här förvärfvade sig både som hjelte och menniskovän? De Allierade Arméerne hade på trenne sidor kringrändt staden; med största möda och oordning kunde Napoleon, genom den fjerde undkomma med öfverlefvorna af sin här. En mängd Artilleri, 30,000 qvarlemnade sjuka, och et stort antal fångar, föllo i Segrarnes händer. Ibland desse befann sig äfven August som, ehuru han var soldat mot sin vilja, likväl tappert försvarat sin post, och blott gifvit vika för mängden. En del af Fångarne sändes til Stralsund, hvarifrån de sjöledes öfverfördes til Sverige.

November månad hade ingått; de nordliga stormarne rasade våldsamt, och hotade, med et rysligt tjutande, at begrafva fartyget i de upprörda böljorna. — Efter en långsam och besvärlig segling ankrade det äntligen

vid

vid Ystad, där fångarne emottogos af svensk betäckning, och vidare skickades up åt landet. Den kulna hösten hade beröfvat naturen all sin fägring. Himlen var mulen: den vinterliga stormen afskakade de få gulnade löf, som regnskurarne skonat, och som nu med en dyster susning nedföllo på den nakna jorden; gräset var vissnat, och då fångarne om morgonen utgingo ur böndernas trånga och rökiga boningar för at åter anträda sin marche, funno de merendels altid marken hvit af frost. Om solen någon gång framblickade ur de skockade molnen, var dess sken matt, melankoliskt, och bortskymdes snart af tjocka dimmor, som långsamt upstego, för att sedan i vilda skurar öfverskölja fälten. Det var ej den vackra, välgörande solen, som i Frankrike bestrålade deras tjäll, och förskönade deras dagar; det var ej det blida klimatet, som, äfven under den höstliga årstiden, framvisar en leende Natur. Hvilka sorgliga jemförelser gjorde ej August mellan dessa bergiga trakter och hans fäderneslands förtjusande nejder! hvilka sönderslitande minnen upfylde ej hans själ, då han drömde sig et år tilbaka, och erindrade sig huru han då, sorglös, vandrade omkring i den sköna dalen, vid Jeannettes sida, och låfvade, sig en hel lifstid af sällhet! Modfäld anlände han till *** köping, där krigsfångarne skulle förblifva och inqvarterades där, tillika med de öfrige, i Caserner. Ack! suckade han, hvilket förskräckligt afstånd skiljer mig icke ifrån de varelser jag älskar! O! min Far! O! min Jeannette! skall jag då aldrig mera återse Er? — —

Jag lemnar för någon tid den goda ynglingen; förnuftet och nödvändigheten skola småningom vänja honom vid sitt öde; och jag återvänder til hans sörjande Far, för at dela hans bekymmer.

Då Clas återkom efter at hafva tagit afsked af August, fann han Tauret ännu på samma plats och i samma ställning, som han lemnat honom. Den beklagansvärda fadren märkte ej hvad som tildrog sig omkring honom, han såg ej, han hörde ej, och var försänkt i den djupaste smärta; bredvid honom satt den snyftande Jeannette, med båda händerne för ansigtet: Justin hade smugit sig bort, stod tankfull framför sin hydda, lutad mot sin knöliga käpp, och Helena geck ifrån den ena til den andra, betraktade dem medlidsamt och ville så gerna säga något til deras tröst. Den afbrutna måltiden ökade än mera hennes ledsnad, och hon företog sig nu, at sagta bortbära alt hvad hon, för några timmar sedan, så förnöjd framsatte. Då hon aftog bordduken förströddes de vakra blåklintarne; hon måste då äfven borttaga bouquetten som låg vid Taurets toma plats, och geck at lemna den til sin ägare. Den gamle väcktes dervid ur sina smärtande drömmar, sköt sagta bort rosorna: Ack! sade han, för mig äro de förvandlade til törnen! Clas framförde nu Augusts sista helsningar, och alla samlades kring honom för at efterfråga de minsta omständigheter vid afresan, för at få höra hvart ord han sagt, och funno deruti ny näring för deras sorg. Då denna långa och bekymmerfulla dag nalkades sit slut, och Jeannette efter vanligheten, med vattenkannan, i handen geck at upfriska sina blom-

mor,

mor, och dervid kom til den älskade Törnros-busken, brast hon åter i tårar, påminde sig huru förnöjd hon stod där om morgonen bredvid sin vän, med aningen om en glad dag. Ack! hvilken bedräglig aning! sade hon, och hvar finnes den dödlige som, lycklig om morgonen, äfven vågar försäkra sig om en lugn afton? En lika plågsam känsla erfor Tauret, då han om aftonen inträdde i sin koja, och såg de fästliga kransar, som, ännu ej vissnade, hängde öfver dörren. O! suckade han, min sällhet var mindre varaktig än de! Dessa glädjens symboler nedtogos genast: de tilhörde ej mera en boning, den han helt och hållet ärnade helga åt saknaden. Samma öde feck ekens prydliga flagga, som följande morgonen, då han, efter en sömnlös natt, utgeck för at helsa morgonsolen, ännu svajade öfver honom, och gaf en träffande påminnelse huru betydligt den lilla tidrymden af et dygn kan förändra den lyckligaste menniskas belägenhet.

Ingen ting kunde skingra Taurets dystra svårmodighet; han bemödade sig at synas lugn; men man såg altid det våld han gjorde på sig sjelf. Alla mornar geck han väl, äfven nu, ned til Rhenstranden, kastade sin fiskredskap i båten och lade ut ifrån landet; men fiskarna hoppade ostörde rundt omkring honom; han såg dem ej, veste föga hvart han dref och satt så, fördjupad i sorgliga tankar, ända til dess middagssolens brännande strålar föllo lodrätt på hans hufvud, eller et störtregn som öfverraskat honom, förmådde den olyckliga fadren at återvända til sin ensliga boning. När han om aftonen geck til sin granne och såg huru Jeannette satt där med

för-

förgråtna ögon, väcktes hans saknad af nya föremål; ingenting kunde förströ eller roa honom, och Justin kunde nu hela timmen bevisa sin Vän, det företräde Soldaten bör hafva framför Sjömannen; Tauret knapt hörde det och motsade honom ej. Justin vann således seger uti denna stora hufvudfråga; men han var föga smickrad af en triumph, som ej mera gjordes honom stridig.

De stolta fransyska örnarne hade emedlertid måst sänka sin förmätna flygt. Beständiga nederlag, och dagliga förluster fordrade nya tilgångar, och Kejsaren befalte at det kommande årets conscription skulle genast uttagas. Samvetslöst beskattade han, så til sägandes, sjelfva barndommen, då den späda sjutonårige Ynglingen, ryckt ur sina föräldrars sköte, släpades mot sin vilja, til et yrke, hvartil han ännu saknade både kropps och själs styrka. Detta grymma öde borde äfven träffa Clas, som nyss ingått i denna förtjusande ålder, hvilken vanligtvis kallas lycklig, emedan man, uti lifvets vår, så sällan erfar några verkliga bekymmer. I Frankrike var det ej så, där var den olyckans och förstörelsens period. — Under en Tyrans regering skonas ingen ålder, intet stånd; alt måste sucka under hans tryckande hand. Då en far vanligen gläder sig åt den upvexande sonens bildning och egenskaper, såg han dem där, med liknöjdhet; han skulle aldrig njuta skörden af dessa glada förhoppningar, och bäfvande såg han, huru den älskade sonen med hvar dag nalkades den tidpunkt, då han skulle blifva et rof för en tidig död, eller det grymmaste elände. Den Mor prisade

sig

sig lycklig, som skänkt lifvet åt en sjuklig eller lytt son; hon fick åtminstone behålla honom hemma, och ägde den sorgliga trösten at få vårda honom, och med sin ömma omsorg lindra hans plågor. Huru fasligt är icke förtrycket i det land, där Naturens heligaste känslor på detta sätt förvändas och qväfvas!

Clas och hans vänner suckade emedlertid öfver det hårda slag, som ånyo skulle bortröfva en medlem, ur den lilla förtroliga kretsen, och ju närmare man kom den bedröfliga skiljsmässan, ju tröstlösare blef den gamla Justin. Tauret deremot, som i början lifligt delat sin grannes sorg, hade nu åter et par dagar synts mera lugn; beställsam geck han omkring, lade alt i ordning i sin koja, inbar all fiskredskapen, var tankspridd och syntes intagen af någon vigtig och ovanlig plan. Flere gånger hade man sett honom småle för sig sjelf, och ännu oftare betraktade han, med et slags välbehag den bedröfvade Justin. Alla voro förundrade öfver denna förändring i hans lynne och upförande, men den hemliga förtrytelse man kändt dervid, öfvergeck snart til beundran, då Tauret, dagen före Justins sons tilämnade afmarche, förklarade sig villig at gå i hans ställe. Jag vet, tillade han, med tårar i ögonen, hvad det kostar en Fars hjerta at lemna sin Son til en nästan oundviklig död, och du skall ej erfara denna förkrossande känsla så länge du äger en så redlig vän som jag. Naturen har med ouplösliga band förenat barn och föräldrar; förgäfves hoppas du at lefva skild ifrån din son, saknaden skulle snart föra dig i grafven. Må Clas bli hemma at skydda och förljufva din ålderdom; han kan

hop-

hoppas en glad framtid; men jag — jag som ej mera äger något at förlora — kan med glädje uppoffra et lif som är mig odrägligt, skild från min August. — Det skal trösta mig at veta Er vara lyckliga — och kanske skal ödet skänka mig den lyckan at återfinna min Son! — Jag döljer ej at detta hopp äfven bidragit til mitt beslut; jag vill ej visa mig mera ädelmodig än jag är, men, tillade han, i det han räckte handen til sin vän, äfven om jag ej ägt en Son at uppsöka, skulle du ej blifvit skild från din. Jag är ej mer än femtio två år, äger helsa och styrka, man skall bli nöjd at i stället för en svag yngling, få en öfvad krigare och om försynen unnar mig den trösten at strida vid min sons sida, med hvad tillfredsställelse skall jag ej då ännu en gång våga mitt lif för äran och fäderneslandet. — Vid dessa ord uppklarnade hans ansigte, modet strålade i dess ögon, och man igenkände en gammal Martis Son, som återvände til sina fordna lagrar, och återgeck at fäckta för en älskad fosterjord.

En lätt strid upstod emellan de begge Vännerne, då Justin ej ville samtycka til Taurets ädelmodiga upoffring; men den faderliga kärleken segrade dock å ömse sidor: Justin fick behålla sin son, och Tauret geck at återfinna sin August. Han hade väl helst önskat blifva använd i sjöstaten, men efter hans son stridde til lands, ville han äfven göra det. Han for. Fåfängt efterfrågade han öfveralt sin son. I den allmänna förvirring som då rådde i franska Arméen, kunde man ej derom gifva honom någon upplysning, och han hade ej hunnit skaffa sig någon underrättelse om honom,

honom, då han sjelf vid Bremens kapitulation som krigsfånge föll i de Allierades våld.

August framlefde emedlertid sorgliga dagar i sin fångenskap. Ovan vid Climatet kunde hans helsa ej emotstå den tidiga köld, som samma vinter inträffade; och ehuru Sveriges milda och menskliga regering, med nya varma kläder låtit förse de franska fångarne, som vid framkomsten voro nästan halfnakne, sjuknade likväl de flesta af dem. Et stort antal blef dödens rof oaktadt den bästa skötsel och vård. Länge trodde August at äfven han skulle lemna sitt stoft uti et för honom så främmande land, och huru bitter syntes honom icke döden, skild från alla dem han älskade! Min Far! O! min Far! utropade han ofta, jag skall då dö, och du skall ej en gång veta det ställets namn, där din olyckliga son slutat sina bedröfliga dagar! Ingen eller kanske en okänd hand skall tilsluta mina ögon, och mina sista blickar skola möta endast främmande ansigten; åsynen af en sörjande vän, skall ej sprida någon tröst öfver dödens förfärliga annalkande! — Ungdommen och naturen segrade dock sluteligen öfver den plågsamma sjukdommen, och efter tre veckors förlopp kunde August, ehuru ännu afmattad, åter gå omkring i staden.

En tid derefter då han, med återvunna krafter, en dag promenerade nära strömmen, såg han huru några barn samlat sig för at leka på stranden. De kastade snöboll; den första snön hade nyss fallit och de voro otåliga at njuta et nöje, som de ej på lång tid ägt. Försedda med sina öfverråckar och ludna mös-

sor

sor tycktes de icke känna någon köld. Än skoto de en kälke, hvaruti en af dem, turvis feck åka; Än bildade de tvenne små härar, som tappert bestormade hvarandra med snöbollar. Ibland dessa utmärkte sig en skön nio-årig gosse som altid djerfvast utmanade någon af de större til strid; han hade afkastat sin öfverråck, var klädd i en liten grön klädning och bar på hufvudet en guldbroderad, grön sammetsmössa, kantad med Zobelskinn. Denna prydnad upphöjde ännu mera de friska blommorna som kölden framlåckat på hans kinder, och den eld, som lyste ur dess skälmaktiga svarta öga, lifvades beständigt af de bifallsrop, som han erhöll af de öfriga, då han jagat någon af motpartiet på flykten. August stadnade en stund för at betrakta detta interessanta skådespel, då i hast tildrog sig et upträde, hvaruti han sjelf skulle spela en rôle. — Den lilla gröna gossen hade blifvit af sina segrar alt mera förmäten, och angrep med sina snöbållar, en gosse, honom vida öfverlägsen i styrka. Denne försvarade sig i början obetydligt; men då han alt häftigare förföljdes af de hvita kulorna, föresatte han sig at straffa den lilla öfvermodige, omkring hvilken snöbollarne nu med fördubblad skyndsamhet susade. Snart var den gröna klädningen nästan hvit, och förvillad af den mängd snö, som öfverhöljde honom, kunde han ej mera sigta säkert; flykten blef sluteligen hans enda utväg, hvarvid han äfven hade den harmen, at höra en salva af skratt, från dem han nyss förut besegrat. Häftig och oförsigtig i sin flykt, sprang han för nära strömmen, halkade, föll omkull och rullade ned i vattnet

net. — Et utrop af förskräckelse skallade från hela den lilla skaran, men i samma ögonblick var August som en blixt vid stranden, kastade sig i vattnet, och återkom simmande, med det af köld och skrämsel halfdöda barnet. Af de andra feck han veta at dess mor bodde helt nära, och han skyndade nu at öfverlemna det i hennes armar. Modrens förskräckelse var obeskriflig då hon af August emottog sin halfdöda son; men genom verksamma medels användande, återkommo snart hans flydda lifsandar; en lätt suck förkunnade hans vederfående, och då han åter upslog de sköna ögonen, och sträckte armarne til sin Mor, då nedföll hon knäböjande vid hans säng, och hennes glädje var gränslös. Med förtjusning slöt hon honom til sit moderliga hjerta, och dess mot himlen höjda blick, som tacksamt nedföll på August, tolkade lifligare hennes erkänsla, än de mest utsökta tacksägelser. Han var djupt rörd, och då den glada modren til belöning ville gifva honom en vacker sedelbok, hvaruti hon lagt en betydlig summa penningar, afslog han aldeles at emottaga den. Min Fru, sade han, min belöning är här, och lade dervid handen på hjertat; om jag förtjent någon, så är jag rikligt belönt af de glädjetårar jag sedt Er gjuta. Minnet af dessa ögonblick skall vara dyrbart för min själ, men jag skulle ej med så mycket nöje påminna mig dem, om en rik vedergällning liksom ville öfvertyga mig, at egennyttan haft del i en gerniug, som derigenom förlorade hela sitt värde. Dessa ädelmodiga tänkesätt hos en menniska, som hon ej trodt äga en så uphöjd själ, förvånade henne på det högsta, och hennes tacksamhet öf-

ver-

vergeck nu til beundran. Var min sons Vän, sade hon, lika som ni blifvit hans och min välgörare, och neka ej at bära en åtanke af denna händelse, som förvärfvat Er en evig rätt til min erkänsla. Hon drog derpå af sit finger en ring, på hvilken gossens namn stod, och Augusts vägrande at emottaga den, var förgäfves. Han måste lofva at ofta besöka denna familj, och tog nu afsked. — Då han geck igenom den yttre salen, blef han varse i fönstret en kruka med törnrosor, som på en gång hastigt framstälde för hans inbildning den sista dagen han tilbragte hos sin Far; Jeannettes bild, då hon den sista morgonen visade honom de tre utspruckna Rosorna, stod nu lifligt för hans själ, och hans ögon fylldes af tårar. Denna rörelse undgeck ej Fruns uppmärksamhet, som ledsagade honom genom rummen; han bortvände sit ansigte för at dölja tårarne, men hon frågade honom hastigt om orsaken til hans sorg: Förlåt mig, min Fru! — et minne af mitt fädernesland — en älskad åtanke - - - - sade han stammande — Ack! dessa blommor - - - - hvad jag skulle vara lycklig at äga dem! Ni ville nyss at jag skulle emottaga en rik belöning af Er, tillåt mig då at begära denna! Ack! tillade han, Ni känner ej hela värdet af den gåfva Ni då ger mig! Den erkänsamma Modren, glad at kunna göra honom et nöje, biföll genast hans önskan. Med förtjusning tog han sin törnroskruka, och bar den under sin kappa, med varsamhet, til sin Casern.

Huru glad somnade han icke denna afton! ägare af en Rosenbuske aldeles lika med den, han i sina lyckliga dagar gifvit Jeannette!

Den gudomliga känslan at hafva frälst et menniskolif, hade förjagat alla sorgliga minnen ur hans själ, och knappt hade han någonsin i sin fredliga dal, med renare tilfredställelse, och i en ljufvare sinnesförfattning gått til hvila. Andra morgonen föllo hans första blickar på rosorna -- men Ack! — under det han hemburit krukan, hade de förmodeligen blifvit skadade af kölden, och deras vissnade blad, började affalla. Så kort, så bedräglig är glädjen! suckade August, men hoppet som välgörande insmyger sig i menniskans hjerta, visade honom några vackra knoppar, som mindre skadade af kölden, lofvade at snart ersätta förlusten af de förvissnade blommorna. Efter några dagars förlopp hade August återfallit i sitt vanliga mjeltsjuka lynne; han flydde sina kamraters bullrande sällskap, satt ensam i en vrå och tänkte sig tilbaka i sin Fars hydda eller geck tankfull fram och åter vid stranden, som påminde honom Rehnfloden och de sälla stunder han där i Jeannettes sällskap tilbragt. En morgon, då han geck at vattna sin törnrosbuske, blef han angenämt öfverraskad, att finna tre utspruckna rosor - - Hvilket nöje! Om Jeannette nu vore här, hvilken täck bouquet jag skulle gifva henne, sade han vid sig sjelf; härvid påminde han sig huru hon, då de tre blommorna utspruckit, deraf så aningsfullt förespått en glad dag; Och just tre! sade han, och betraktade dem å nyo. Skulle de ej kunna besanna Jeannettes spådom, och båda mig en gladare dag? Dock nej! Hvad glädje skulle jag väl kunna äga långt ifrån alla dem jag älskar? hvad lycka skulle jag väl anse som sådan, då jag ej kan dela den med min Far? Nej, för

mig

mig finnes ingen sällhet här; hafvet skiljer mig från alt hvad som kan äga något behag för mitt hjerta.

Alla mornar kl. 9 samlades fångarne, upställdes i två led, och upropades af den befälhafvande Under-Officeraren. August geck at inställa sig vid denna, så kallade paraden. Morgonen var klar och vacker; snön glindrade mot Solen, och takisarne hängde, glänsande som en silfverfrans kring taken. Kolryssar och vedlass framtågade i långa rader til torget, och vedbönderne, som varit bittida ute, gingo gäspande bredvid lassen i sina skinnpälsar, och under deras räfskinnsmössor hängde de af rimfrosten pudrade hårlockarne. De helsade så vänligt på August, och skrattade så hjertligt, då han med sitt Bon jour! besvarade deras helsning. Emedlertid framkom August til samlingsplatsen; en ny transport af fångar hade om aftonen anländt och de upställdes nu i led med de andra. Under-Officeraren började at upropa de nykomnas namn, och Soldaterne svarade derpå, med et högt: Présent! Redan hade hans bas-stämma uppropat en stor del af dem, då han utsade namnet: Jean Tauret. Et anskri afbröt den svarande; som en pil flög August ur ledet, knäföll framför sin Far, och ropade, i en nästan ursinnig glädje, min Far! O! min älskade Far! jag har dig då åter! *)

Denna högströrande Scene blef et ämne til glädje för alla de andra fångarne; hvar och en hastade at lyckönska August; man

nästan

---

*) Denna händelse timade verkligen, i * * * köping, i November månad, 1813, då en af de Franska fångarne på detta oväntade sätt återfann sin Far.

nästan afvundades honom et så sällsynt äfventyr, men August och hans Far märkte ej stort af de omkring ståendes fägnad eller afvundsjuka; de sågo blott hvarandra och skyndade sig undan mängdens nyfikna blickar, för at i stillhet få öfverlemna sig åt de öfversvämmande känslor, som intogo, deras hjertan. Hvad de nu hade tusen saker at säga hvarandra! Tauret måste först berätta sin son orsaken, hvarföre han gått i krigstjenst, och derigenom råkat i fångenskap, och August kastade sig tacksam i hans armar, då han hörde, at den faderliga kärleken egenteligen förmått den gamle, at lemna sin lugna boning och sjelfvilligt underkasta sig så många besvärligheter. Sedan måste Tauret besvara tusen frågor om Jeannette, hennes trägård och hennes blommor, och August hade altid nya frågor at framställa, til des fadren änteligen ålade honom at äfven förtälja sina egna äfventyr. Tauret som sjelf aldrig känt någon fruktan, darrade af räddhoga, då August omtalade de faror som hotadt honom i slaget vid Leipzig, och ljufva tårar fuktade den gamles ögon, då August visade honom ringen, och berättade händelsen med gossen. Blomkrukan blef ej heller glömd, och de tre blommorna, som denna gången varit et så lyckligt förebud, beundrades och vårdades lika af Far och son.

Tauret hade under sin resa farit ganska illa; kölden och en ovan föda, verkade hastigt på hans af sorg och bekymmer uttömda lifskrafter, och den oväntade glädjen påskyndade kanske äfven utbrottet af hans sjukdom. Dagen efter sin ankomst var han redan sängliggande, och August satt gråtande vid hans

 sida,

sida. Med den ömmaste sorgfällighet vårdade han sin Far, sökte at förekomma hans minsta önskningar, och var dag och natt outtrötlig vid hans säng. Då den gamle slumrade, knäföll August bedjande, och anropade den Högste at förlänga sin vördade Fars lif. Han fick äfven snart den obeskrifliga glädjen at bli vittne til sin Fars förbättring, men den skedde långsamt, och för at samla styrka, behöfde han en kraftigare föda, än den man vanligtvis bestod fångarne. Utan at säga et ord til sin Far, geck August til den lilla gossens Mor, och berättade henne den lyckan han haft at återfinna sin Far; han nämde Taurets sjukdom, och slutade sedan brydd, med en anmärkning, öfver bristen af tjenlig föda, för en sjuk och svag menniska. Han ville väl ej begära något, men hans ögon talade så tydligt i den bedjande blick, han vågade til sin välgörerska, at hennes känsla straxt gissade til hans önskan. Hon geck ut, och återkom med en bouteille vin och en korg hvetebröd och kött; August ville af tacksamhet falla för hennes fötter, då hon til denna gåfva bifogade löftet om en dylik alla dagar; med snabba steg sprang han hem til sin far, för at öfverraska honom, med hvad han undfått. Tauret tackade honom ömt; han förtärde så gerna de förfriskningar för hvilka han hade at tacka sin sons ömhet, och som beständigt påminde honom, des vackra gerning. De blefvo en välgörande balsam för den sjuke, och intet medicament hade kunnat göra'en så helsosam verkan. Hans tilfrisknande geck likväl långsamt, och först vid vårens annalkande, kunde Tauret, åtföljd af sin son, gå at tacka den ädelmodiga Frun, för den

god-

godhet hon dagligen visat dem. Hon var Enka efter en rik handlande, ägde en skön landtegendom och ärnade just nu ditflytta för at tilbringa Sommaren. Hon föreslog Tauret och August at göra henne sälskap; den förre, för at genom den milda landtluftens inflytande fullkomligt återvinna sin helsa, och den sednare, för at undervisa lilla Theodor i fransyskan. Intet förslag kunde vara dem mera välkommet, de begagnade sig också deraf, med lifligaste erkänsla, erhöllo permission och reste på Landet.

Man var i början af Maj månad; gräset hade nyss upstuckit, trädens knoppar började utveckla sig, säden stod så ljusgrön och jämn, och ur de raka, ordentliga trägårds-sängarne började plantorna parvis upskjuta. Väderleken var vacker, och de begge främlingarne försonade sig fullkomligt med det Climat, som under den långa vintren synts dem odrägligt. De funno at man äfven i Norden har en ren himmel, en lifgifvande sol, och då de några dagar kringsvärmat på den rika landsbygden, betraktat den skönt omvexlande nejden, och sedt landtfolkets välstånd, funno de, at man i Sverige framlefver lyckliga och afvundsvärda dagar. — Man hade til resan försedt dem med nya, vackra sommarkläder, och vid framkomsten anvistes dem en snygg och rymlig kammare, från hvars fönster de njöto den skönaste utsigt. Frun bemötte dem med vänskap och förekommande godhet, och hennes lilla son hade med hela barndommens häftighet, fästat sig vid August, och lämnade honom ej et ögonblick. Vid hans sida gräfde han och odlade sin lilla trägård, och då de hvilade sig lärde han af

August,

August at blåsa flöjt. Den Gamle Tauret hade åtagit sig fisket, och de begge unga följde honom alla mornar på sjön, för at vittja näten. August hade i denna angenäma enslighet, vid sin Fars sida funnit sig fullkomligt lycklig, om ej bilden af den sörjande Jeannette så lifligt sväfvat för hans ögon, och upfyllt hans själ med oro och längtan. Tauret saknade också sin gamle språksamma vän Justin, sin koja, och framför alt sit älskade fädernesland.

Märkvärdiga hvälfningar hade emedlertid förefallit i Frankrike. De Allierade Magterne inträngde i hjertat af riket, förjagade Tyrannen, och i sjelfva det trotsande Paris, som velat uphäfva sig til Verldens hufvudstad, hade de församlade Monarkerne föreskrifvit lagar, och återsatt Ludvig den XVIII:de på sina Förfäders Thron. — Under Bourbonernes lagliga och milda regering andades det förtryckta folket frihet och rättvisa, lugnet återkom, och freden nedsteg på gyldne vingar at hugsvala folkslagen. De blodiga svärden bortlades emot grönskande Oliveqvistar, och hela Frankrike genljudade af glädjerop, då de segrande Monarkerne återskänkte det otroliga antal fångar som suckade i Norden. — Tauret och August hade knapt tilbringat fjorton dagar på landet, då underrättelsen om deras befrielse ankom, tillika med Ordres at återresa. De togo således et tacksamt Afsked af deras Välgörerska och den älskvärda Theodor, som låfvade at aldrig glömma dem, och at om han någonsin fick göra en utrikes resa, upsöka dem, och tilbringa en tid i den förtjusande dalen, hvarom August berättat honom så många vackra saker. — Hvad vi där skola plocka sköna blommor och

kjörsbär! sade han, och tårarne i hans ögon förvandlade sig dervid i et barnsligt leende. — Den ädelmodiga Svenska Nationen lemnade bevis af sin frikostighet vid Fångarnes afresa; betydliga sammanskott gjordes, och vid utdelningen deraf, försågs hvar och en af dem med hvad nödvändigast behöfdes för resan, jemte en liten summa i contant. Många Fransoser stadnade qvar i Sverige, och ingen af dem skildes, utan en sorglig känsla från et land där de njutit så mycken gästfrihet och välvilja. Hoppet at snart återse sin hembygd, sina anhöriga och vänner, utplånade likväl snart detta ögonblicks saknad, och med skyndsamma steg ilade de, sedan de öfverfarit hafvet, til sitt befriade fädernesland.

Efter den gamle Taurets bortresa hade all glädje försvunnit utur Justins boning. Under de kulna regniga vintermånaderne, satt gubben helt tyst och rökte, saknade sin hederliga granne, och fördjupade sig så, i sina sorgliga betraktelser, at han ofta ej märkte huru pipan småningom slocknade, halkade långsamt ur handen, och nedföll på golfvet med et buller, som kom Helena och Jeannette at hoppa högt från sina stolar. Justin blef då altid något förargad, emedan han ville synas mera ståndaktig än han verkligen var, för at en annan gång, vid deras klagovisor med sina förståndiga föreställningar, kunna bringa dem til förnuft och tystnad. Jeannette var vid alt detta mäst at beklaga; så länge hon ännu kunde dela den gamle Taurets smärta, och blanda sina tårar med hans, ägde hon en verklig tröst, en slags gemenskap med August, men nu tyckte hon alla dessa band vara up-

lösta.

lösta, och hennes sorg blef så mycket mera bitter. Dyster och tankfull satt hon vid sit arbete, under det at Justin, orolig, linkade med sit träben fram och tilbaka i rummet, och betracktade sin dotter med bekymmerfulla blickar. Helena feck emedlertid ensamt bestyra hushållningen och blef nu en högst oumbärlig person, hvilket til en god del mildrade den goda gummans sorg.

Clas var den enda som fann sig tröstad; väl saknade han dagligen sin vän August, och beklagade hans öde; men Mjölnarens systerdotter Louise, var så skön, at det i hennes sälskap, var honom omöjligt at tänka på annat, än den lycka han trodde sig läsa uti hennes blygsamt nedslagna ögon. När han då återkom hem, vid det bästa lynne i verlden, muntrade han alla de andra, uplifvade hoppet om gladare dagar, och gaf sig ingen ro förrän han med sit skämt jämnat skrynklorna på sin Fars panna, och framkallat et leende på Jeannettes vackra mund. Vid vårens ankomst företogo sig Clas och Jeannette, at sköta Taurets trägård och åker; det var deras angenämaste syslosättning at odla och försköna dem. Om afnarne gingo de med Louise, up på den grönskande klippan, och Jeannette söng då ofta med öm rörelse den Afskeds-Sång som August gifvit henne.

Midsommarsdagen som nalkades skulle äfven detta året blifva en fest för dem, ty Justin och Mjölnaren hade öfverenskommit at då förlofva Clas och Louise. Den sistnämdes Morbroder hade äfven samtyckt at den påföljande hösten, förena dem, och til deras förmån afstå qvarnen, för at sedan, hos dem, i ro och

beqväm-

beqvämlighet tilbringa sina gamla dagar. Jeannette firade i tysthet Taurets namnsdag, uphängde tidigt om morgonen kransarne öfver dörren på den tomma kojan, och geck i sin trägård för at binda en bouquet, hvilken hon ämnade lägga vid den stora Ekens fot, såsom en gärd åt den vördade Gamles minne. Rosenbusken hade blott några halfspruckna knoppar, som hon ej ville afbryta, men hon sammanbandt af Tusenskönor och Liljor den bestämda bouqueten. Justin var denna dagen vid sit glada lynne, och ungdommen samlades på stora gräsplanen framför qvarnen. Clas och Louise dansade så förnöjde tilsammans, de öfriga flickorna beundrade med hemlig afvund den ljusröda silkeshalsduken och det fina mousselins förklädet hvarmed Louise var prydd, och som hon samma morgon fått af sin fästman.

Under den lifliga dansen, märkte man ej at himlen mulnat, och at skyarne, mer och mer mörka, sammandrogo sig öfver deras hufvuden. Några regndroppar bådade ovädrets ankomst, och störde ungdommens glädje. På det nöjet ej så snart skulle upphöra, föreslog Justin hela laget at samlas i hans stuga, som var stor och rymlig. Här fortsattes dansen och de muntra lekarne, men Jeannette ville aldeles icke deltaga deruti. Väl hade hon hört omtalas den lyckliga Regeringsförändringen, och den deraf följande freden gladde henne på det högsta; men hon satt ändå alfvarsam vid Helenas sida. Med hvem skulle hon dansa? August var ej där. Sluteligen påfann den glada Clas en allmän blindbockslek; Helena förmåddes at deltaga deruti, och nu, min syster, sade han til Jeannette, får du ej neka oss at vara med;

Mins

Mins du, viskade han til henne, at det altid var Augusts favorit-lek? Jeannette rodnade, och blandade sig äntligen i den muntra skaran; men tankspridd och oförsigtig, blef hon genast fasttagen af sin bror, som skrattande bandt klädet för hennes ögon, och önskade henne lycka eller tålamod. Där geck nu den stackars flickan, och kunde ej fasttaga någon, då dörren sagta öpnades — et allmänt rop hördes — och derpå följde en djup systnad. Jeannette hörde någon gå nära bredvid sig, vände sig hastigt om, träffade den djerfve, och höll honom hårdt fast, då bindeln i samma ögonblick aflöstes och hon med ljuf bestörtning fann sig i Augusts armar. Hon trodde knapt sina ögon, då det glada sorlet från alla sidor öfvertygade henne om sin lycka, och hon i detsamma omfamnades af den gamle Tauret. Justin dansade med sitt träben rundtomkring i rummet, kastade bort käppen, och omfamnade hvem han råkade; Helena neg så prydligt och gret dervid af förnöjelse, och Clas var aldeles utom sig af glädje.

Sedan öfverraskningen var förbi och stojet något sagtadt sig, berättade Tauret, at de förledna dagen anländt til Strasburg, blifvit afskedade och skyndat sig hem; ovädret som träffat dem nära byn, hade uppehållit dem en stund, hvarefter de fördubblat sina steg, och hade i förstugan träffat Justin, som upfann det lustiga uptåget, öpnade dörren — tystade med en vink sälskapets fröjderop, och sagta sköt August fram til sin Dotter. Clas presenterade nu sin vackra fästmö, och man lyckönskade hvarandra å ömse sidor. August anhöll ifrigt hos Justin och Jeannette at denna dagen äfven måtte blifva hans förlofnings-dag, och Justin

biföll

biföll hans begäran. August gaf då Jeannette (tils han kunde utbyta den mot en annan) den ring han fått af Theodors mor, och Tauret omtalade härvid, med faderligt högmod, sin sons ädla gerning och de frukter de njutit deraf under sin Fångenskap. Himlen hade emedlertid klarnat, skyarne höjde sig, och solen lyste dubbelt skön efter det häftiga stormvädret. Sällskapet åtskiljdes och Tauret geck at intaga sin vanliga boning, samt rördes til tårar, då han såg de festoner hvarmed den älskande flickan, utan at vänta honom, prydt ingången til hans koja. August och Clas följde Jeannette til hennes trägård, at lika som fordomdags, efter ovädret hjelpa henne at upbinda blomsterstånden, och se — trenne stora knoppar hade öpnat sig för solens strålar, och stodo nu där, förvandlade til de vackraste Törnrosor i verlden. — Denna gången spådde de åtminstone rätt! sade Jeannette och räckte handen åt August, hvilken han med förtjusning tryckte til sitt hjerta.

Lamentabile

Snart

ſkall jag lemna den_na ſtrand, Där jag ſå lyck_lig

var hos E_der. Ett o__bevek__ligt ö_des hand Til

blod_be_ſtänk_ta fält mig le_der; Men äfven

där med ömhet al_la dar, jag tän_ka ſkall på

Er och på min Far.

Stockholm och Kongl. Privilegierade Not Tryckeriet

Gunnar W. Lundberg

Paris